

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
katedra občanského práva
doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí diplomové práce

P O S U D E K

diplomové práce Anny Duškové
„Soukromoprávní omezení vlastnického práva“

Omezení vlastnického práva patří k mimořádně zajímavým a významným tématům. To platí o tomto omezení obecně a platí to i v segmentu těch omezení, která vyplývají tak či onak jen z norem soukromého práva (jakkoli se soukromoprávní a veřejnoprávní omezení někdy prolínají, resp. hranice mezi nimi nebývá vždy ostrá). Jde ovšem současně o právní problematiku, jejíž šíře je i v oné soukromoprávní rovině téměř „nezměrná“. Zabývat se jí tedy v rámci diplomové práce v úplnosti lze považovat za nemožné. Jedním z kladů předkládané práce je, že si její autorka tuto skutečnost uvědomila a zaměřila se jen na některá z omezení vlastnického práva. Převažující pozornost zaměřila jednak na hlavní věcná práva k věci cizí (konkrétně na věcná břemena, právo stavby, zástavní a zadržovací právo) a jednak pak na zákonná omezení v jejich úpravě použití cizí věci a sousedských práv. V rámci těch se pak na konci práce podává netradiční exkurs do španělského práva.

Mám-li pokračovat na obecné úrovni v pozitivní části hodnocení, je zapotřebí vyzdvihnout koneckonců nadstandardní okruh pramenů, z nichž autorka čerpá a v nichž se dobře orientuje. To se pak promítá do velmi dobré deskripce základních institutů, které jsou v práci předmětem pozornosti a které jsou vcelku logicky seřazeny, byť předřazení zákonných omezení před analýzu věcných práv k věci cizí by bylo patrně rozumnější.

Pokud jde o obecnou kritiku, nezdařily se vstupní obecné výklady (na str. 3 až 10). Ne že by bylo nesprávné v práci pojednat o základech věcných práv jako takových, zejména pak o vlastnickém právu a koneckonců i o držbě, tato pojednání však zasluhují jasně oddělit od problematiky omezení vlastnického práva. To se v práci zjevně ne zcela povedlo a rubriky v naznačených pasážích působí spíše zmatečně než jako účinná orientační vodítka. Kromě toho jsou některé výklady konstruovány ne jako rozbor toho či onoho omezení vlastnického práva,

nýbrž jako popis toho či onoho institutu jako takového. Z formálního hlediska lze vytknout, že při citaci z kolektivních prací není zřejmé, konkrétně čí názor se uvádí (to je ovšem nedostatek, kterého se dopouští kdekdo z diplomantů).

Co se týče jednotlivostí, týkají se připomínky, které mohu vznést, zejména shora kritizovaných úvodních pasáží, byť nejen jich. Nemají však většinou zásadní význam. Uvedu jen některé. Obsah vlastnického práva byl v ABGB vymezen obdobně, jako je vymezen aktuálně, tj. právě nikoli analyticky (jak by se mohlo ze str. 4 zdát). V občanském zákoníku z r. 1964 nešlo o typy (str. 5), nýbrž o druhy (a formy) vlastnictví, přičemž druhy nebyly jen dva. Zcela nepochopitelně se pojednává o § 123 OZ (ve druhém odstavci na str. 6) při zřejmé konfúzi pohledů na dva různé zákony. Předmětem věcných práv může být samozřejmě nejen věc individuálně určená (jak se tvrdí na str. 7), ale i věc určená druhově. U držby (str. 8) si je třeba uvědomit, že jde-li o držbu vlastnického práva, jde právě o držbu věci a že řádnost, poctivost a pravost jsou rysy tzv. kvalifikované držby, nikoli držby jako takové. Objektivní a subjektivní smysl je u vlastnického práva chápaného *proprio sensu* něco jiného než u vlastnictví jakožto předmětu subjektivního vlastnického práva (str. 9). Nesprávný je samozřejmě obrat „zajišťuje dluh neboli pohledávku“ (str. 22), neboť zajištěním dluhu se zajišťuje uspokojení pohledávky. Traktuje-li se v rámci jednotlivých omezení vlastnického práva správně použití cizí věci (str. 31 a 32), zasloužilo by přece jen alespoň zmínku omezení podle § 1038 OZ (být zde již může být někdy pocíťován přechod k onomu veřejnoprávnímu omezení).

Ze shora uvedených připomínek nelze dovozovat, že předložená práce je prací nekvalitní. Naopak, vyplývá z ní, že si autorka v souvislosti s jejím sepsáním osvojila rozsáhlé poznatky o zkoumané materii, že prokázala schopnost s těmito poznatky dobře pracovat a výsledky tohoto svého úsilí též koneckonců i kultivovaně prezentovat. Předloženou diplomovou práci tedy hodnotím v souhrnu kladně a doporučuji, aby byla připuštěna k obhajobě.

V Praze dne 8. května 2024

doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.